

ԱՍՏՅԵԱԼ ԽԱՉԱՏՈՒՐ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻ

Սոյն Գանձն՝ ինչպէս իւր սկզբնատառ գրեւմ
կը ցուցընեն՝ Խաչատուր վարդապետէ մը գրուած
է, որ և թուի ամուսնի Խաչատուրն Կեչառեցի,
ծանօթ քանասիրաց, իւր արծառական ողբերովն
կամ Բարառնութիւններով՝ ի մահ մեծիմ Աղեքսան
դրի Մալեղոնացոյ, որպէս Պատմութիւնը թարգմա-
նեալ ի մալեղեաց մերոց, իր տեսութեանց հասն-
մատ սրբագրել է, հեթամոսական քացատրու-
թիւնները մեղմելով: Այս Գանձէն կամ Քարոզէն
զատ ի գրչագիրն բաւական թուով (24) չափա-
ւոր և հասարակ ոճով քարոզներ կան Խաչատուր
մտակարով, քայց առանց ուրիշ որոշիչ բառի մը
որ հեղինակը անտարակոյս ընէ. ժամանակն
գրչագրաց և Կեչառեցոյն, իմաստից և ոյնոյն Ե-
ղսմանն, հաւանականն ի՛ր ըննմ մեզ թէ Կեչառե-
ցին է ամոնց երգողն ալ՝ քան թէ Խաչատուր Տա-
րօնեցի քալ երաժիշտն, իրս ուրիշ համամուն
զանձասաց մը:

Խնդութեան ձայն բերկրական քարոզ՝
Նաւակատհացըս մատուցանեմք,
Առեալ զառած սաղմոսերգողին,
«Տէր ի տաճար իւր պատուանդանին».
Եւ բառ բանի այլում՝ երգողին,
«Եկն ի տաճարն Տէրն յանկարծակի».
Եւ զոր վրկայեալ նորին կանգնողի
Տարեալ ի յարկն իւր սննեկի,
կատարելով ըզգերն օրինաց,
Ձի մի կարծեսցի հակառակ բազմաց,
Ընծայելով զընտրութիւնս բազմաց
Հօրն ի յիբրկինս Աստուծոյն բարձանց.
Արձակելով զմարդն ի կապանաց
Եւ զնորին ծընեալն ի մեղաց:
Ահա հայցեմ որդի Աստուծոյ
Յեկեղեցի ըզմեզ միացո՛ւ Աշխեմ:
Աւրէնք բնութեան աստանօր յայտնի.
Առանց սերման կոյսըն ծնանի.
Որ ի Հոգոյն յըղացաւ՝ մարդ լինի

Առանց կարծեսց անփոփոխելի.
Եւ անկարօտ մայրն հնարաւոր
Լնու զօրէնսն պատգամաւոր.
Նստի յայրին ի տեղին գաշտին
Մինչ ի լըրումըն քառասնեկին.
Ապա առնու զորդին զանդրանիկ
Մաքուր մատաղ սուրբ պատարագօք,
Չղղրես տատրակաց ողջախոհ կենօք,
Եւ աղաւեհաց ձագօք միամտօք,
Եկն հանդէպ դրան երգեցողի
Մարգարէին Եզեկիէլի,
Որ և փակեաց անմըտանելի
Մինչ ի գալուստ Տեառն և արքայի:
Ահա հայց:
[կան,
Չհանդուրժեաց դրանդն անխախտաւ.
Դըղորդեցաւ քաղաքն ամենայն.
Լուցմամբ ջահիւք և կրակարանօք
Ահագնագոյ ձայնիւ գոչէին,
Ընդ այս էանց Տէրն արարածոց.
Մանկանց առեալ քնարտաւեղերգով.
Յօրինէին պարս կաքաւոց.
Տեառն ընդ առաջ միաբան ելցուք,
Եւ Աստուծոյն երկրպագեցուք.
Ձխմանուէլ մարմնովն տեսցուք
Մօր միածնի աղերս մատուցուք.
Սողոմոնի աւետիս տացուք,
Եւ զգալուստ Բանին օրհնեսցուք:
Աւր ի միտանել լուսոյն էական
Ի տունըն Հօր իւրոյ անսահման,
Ծերըն հնացեալ հինգ հարիւր ամաց
Սիմէոնի՛ ընթացեալ յառաջ,
Որպէս և գրեալն է տեսարանաց
« Վազեսցէ կաղըն միեղջերաց
Եւ պարզեսցի խօսք ծանրալեզուաց »,
Ժամըն տեղի տայ պաղատանաց.
Գայ ընդ առաջ Տեառն հինաւուրց,
Բառնայ ի գիրկս զՏէրն իննեակ դա-
[սուց,

կողկողազին մատանց աղերամամբ,
Արտասուալից ալքը հայցմամբ [բացն,
Գիրկս արկանէր սուրբ գարշապա-
Տէր և տրգայ, գուինձ ողորմեա: Ահա:
Տեսանելով զԱստուածն ի մարմնի
Եւ պարփակեալ անպարագրելի,
Զմայրըն միջնորդ մատուցանելով
Եռահիւսակ բաղձայ երգելով՝
Զիս արձակեալ յերկնից կապանաց
Յաղետալից մարմնով զբօսանաց՝
Ի մովսեսեան գրըոյն՝ յաւետարանն,
Եւ ի մեղաց՝ ի յարգարութիւն.
Առ քեզ գընեմք զկոյսդ անապական,
Որ իննամենայ յարգանդի կրրեաց
Զոր էնդ Աստուած արտափայլեաց.
Ընկալ զաղայանս ծերունոյն: Ահա:
Ուրախացիր օրինաց դրիչ
Մարգարէին տառի թարգմանիչ,
Կոյսն յըզացաւ զանհասանելին լին,
Եւ ծնաւ զԱստուածն անթարգմանե-
Զարթիւր Սիոն յօրհնաբանութիւն.
Եւ զարթո՞ գմանկունսդ յերգաբանու-
Զարթիւր տաճարդ Սողոմոնի թիւն
Մարգարէիւդ որ ի գա բանի.
Երուսաղէմ՝ քաղաք վեհագոյն մամբ,
Օրհնէ զԱստուած ծափաձայն հընչ-
Զհայր առաքող Որդոյ փառակցի,
Զորդի ընեալնախքան զյաւիտեանս
ԶՀոգին բըղխեալ ի Հօրէ անճառ,
Ելեալ յՈրդոյ յառաջ խաղացմամբ,
ԶԵրրորդութիւնն անպար անբընին
Օրհնեալ յաւետ յաւիտեանս: Ահա:
Իւսմամբ Աննայի մարգարէուհոյ,
Փանուելի գըստեր Ասերայ.
Քեզ աւետիս մայր կաթնուղիկէ
Նոր առադաստ նորոյ արքայի
Փոխան հընոյն հանգիստարանի՝

Այսօր առ քեզ Տէրն եկաւորի,
Եւ փոխան հընոյն պատարագի՝
Մարմին և արին Տեառն ի քեզ բաշխի,
Ընդ ծերացեալ հընոյ քահանայի
Նորոյս միջնորդք առ քեզ պաղատիմք,
Ընկալ ի մէջ զերգաբանութիւն
Եւ զանալթաք խոստովանութիւն.
Զապաշխարութիւն և ըզքաւութիւն
Եւ զյանցանաց մերոց մաքրութիւն,
Զքաղցրութիւն և զողորմութիւն.
Եւ ննջեցելոցըն մեր թողութիւն
Ահա յիշեսց:
Եւ ևս առ: Զանձինս:
Բարունապետ անմահ Հօր Բանին
Մայր միածնի մերոյ կենսատուին,
Յուպ Ադամայ, հանգերձ Եւայի,
Փառք տեսողաց Յուդայի ցեղին,
Աստուածածին զքեզ խոստովանին
Օրիորդաց ջոկք առադաստին,
Եւ հողեղէն բնութիւնս երկրածին.
Ամբիժ իսկուհոյդ, գու ծնողագութ
Մատանցդ աղերսիւ, [Որդիդ
Մաղթեա՞ զառ ի քէն մարմնացեալ
Կըցորդութեամբ սրբոյ ծերունոյն,
Որ ըզքեզ գգւեաց ի մէջ տաճարին,
Եւ գուշակեաց զմահըն տրտմագին.
Սուր աղէտի ընդ քեզ անցանին.
Եցոյց զտիպ մեծի խորհրդին,
Գըլորիլն յայտնէ հրէական ազգին.
Նմա կանգնումըն ծանուցանի
Որ Կոյս և ծընօղ զքեզ խոստովանի,
Եւ զքո զորդին Աստուած դաւանէր:
ԶՆորին աղերս առ քեզ աղայեմք,
Զմեզ արձակել մաղթեա՞ Միածնիդ.
Որ է օրհնեալ ընդ Հօր փառակցի,
Եւ ընդ Հոգւոյն ճշմարտի: Այժմ՝ և:

